

Pestprotocol

Inleiding

Vrije School Tiliander wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein.

Het is daarvoor noodzakelijk de kinderen duidelijke gedragsregels aan te bieden en deze te onderhouden. **Respect** is daarbij het woord.

Ondanks duidelijke gedragsregels kan het toch voorkomen dat een kind systematisch door andere kinderen wordt gepest. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor onze school is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie.

Als er niet adequaat wordt opgetreden, is pesten een erg hardnekkig verschijnsel en kan voor de gepeste kinderen traumatische herinneringen aan de kindertijd opleveren.

Daarom hebben wij een pestprotocol dat in werking treedt als dit ongewenste verschijnsel zich voordoet.

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

1. Omschrijving pestgedrag

Een definitie van het begrip pesten kan zijn: Het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling van een of meer leerlingen door een klasgenoot of een groep van klasgenoten terwijl de leerling(en) niet meer in staat zijn zichzelf te verdedigen.

Pestgedrag kan op de volgende manieren tot uiting komen:

A. Verbaal

- Vernederen
- Schelden
- Dreigen
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken.
- Briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

B. Fysiek

- Trekken en duwen, spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

C. Intimidatie

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit van jou af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

D. Isolatie

- Steun zoeken bij andere kinderen opdat het kind bijvoorbeeld niet wordt uitgenodigd voor verjaardagsfeestjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis.

E. Stelen of vernielen van bezittingen

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

F. Seksueel grensoverschrijdend gedrag

G. Pesten via social media

Hieronder staan de statements die de leerkrachten proactief met de leerlingen bespreken en naar handelen.

- 1. Iedereen is bijzonder en dat respecteer ik.*
- 2. Ik ben eerlijk en te vertrouwen.*
- 3. Ik ben vriendelijk en houd rekening met anderen.*
- 4. Op school spelen en werken we samen.*
- 5. Ik ga netjes om met de spullen van mezelf en van anderen.*
- 6. Ik ga veilig om met mezelf en anderen.*
- 7. Als ik zie dat iemand hulp nodig heeft, ga ik naar een leerkracht.*
- 8. Als ik zie dat iemand gepest wordt, waarschuw ik de leerkracht.*

3. Preventieve maatregelen

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf klas 1 worden de gedragsregels van het pestprotocol expliciet besproken.
2. Op 1 van de klassenouderavonden in het schooljaar zal het pestprotocol aan de orde worden gesteld. Wij willen de ouders enerzijds actief betrekken bij ons protocol en hen anderzijds op de hoogte houden.
3. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek.
4. Eenmaal per jaar wordt er door de leerlingen van klas 5 t/m 6 een vragenlijst ingevuld over gedrag, motivatie en veiligheid. Conclusies worden getrokken en besproken.

4. Het stappenplan bij het pesten op school

A. Melding van het pesten

Allereerst wordt pestgedrag door de eigen klassenleerkracht waargenomen en dient ieder door een ander (collega, conciërge, ouder,

stagiaire en kinderen) waargenomen pestgedrag bij de betreffende klassenleerkracht gemeld te worden.

De leerkracht meldt aan de collega's in de pedagogische vergadering dat hij/zij melding(en) gehad heeft van pesten. ALLE leerkrachten weten er vanaf dit moment van!

B. In kaart brengen van het probleem

De leerkracht gaat nu proberen om het pestprobleem zo spoedig en helder als mogelijk in beeld te krijgen. Dit gebeurt door:

- het horen van het slachtoffer en diens ouders
- het horen van de pester(s) en diens ouders
- na het horen van het slachtoffer en de pester(s) hoort hij de andere betrokkenen.

In het college worden de volgende stappen besproken.

C. Oplossen van het probleem

Als het eerder vermelde voldoende aanknopingspunten biedt, dan gaan we op de hierna beschreven wijze met de klas en de ouders in gesprek.

D. Het begeleiden van de kinderen

In de kleuterklassen en de laagste klassen kunnen de vertelstof of andere pedagogische verhalen en kan de, pedagogische sterk werkende, autoriteit van de leerkracht de kinderen vrij vlot op een goed spoor terugbrengen.

Vanaf klas 3 gebeurt dit ook d.m.v. gesprek. Hierbij zullen twee achtereenvolgende stappen genomen worden:

- een gesprek in kleinere kring met de direct betrokkenen.
- een gesprek met de klas.

E. De gesprekken met de klas

We willen de weg van de "no-blame" aanpak gaan. Dus:

* is dit een weg waarbij niemand beschuldigd wordt. Duidelijk moet worden wat het verschil is tussen plagen en pesten.

* maken we duidelijk dat pesten niet gewenst is.

Doel is dat je de dader niet apart hoeft aan te pakken omdat de groep als geheel leert om corrigerend te handelen, t.a.v. pesten in de klas! En ook het verschil tussen verklikken en melden van onrecht wordt besproken.

F. Een ouderavond

Het pestprobleem wordt centraal gesteld indien noodzakelijk en alle ouders wordt gevraagd hun waarnemingen, ter verrijking en completering van het beeld, in te brengen. Heel belangrijk is hierbij dat er voor alle ouders een veilige sfeer wordt gecreëerd. Hierbij treedt geen polarisatie op en we spreken met vertrouwen in elkaar over het probleem, zonder elkaar te veroordelen of de schuldvraag te willen beantwoorden. Overigens moeten de ouders er ook op voorbereid worden dat de uitkomsten wel eens anders uitvallen dan men in eerste instantie dacht.

Soms blijken de vermeende slachtoffers zelf de daders te zijn. Ook dan moeten we er zorg voor dragen dat we dit probleem samen oplossen.

G. Terug in het college

Na enige tijd weer een gesprek in het college en een ouderavond van de klas om terug te kijken op de gang van zaken en eventueel nieuwe plannen te maken. Expertise van ons samenwerkingsverband Plein 013 kan altijd opgevraagd worden.

5. Herhaald pestgedrag

A. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek met de betreffende leerkracht. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag.

Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek.

De schoolleider wordt van de uitkomst van het gesprek op de hoogte gesteld. Alle afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

B. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de schoolleider. De leerkracht overhandigt de schoolleider een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.

C. De schoolleider roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste schoolleiding gesprek betrokken worden. De schoolleider gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.

D. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het leerlingvolgsysteem van de school.

De pestcoördinator van onze school is tevens de projectleider gedrag.